

Besluit van de gemeenteraad van de gemeente Altena houdende regels omtrent reserves en voorzieningen Nota Reserves en voorzieningen Altena 2019

De raad van de gemeente Altena,

gelezen het voorstel van de Altenacolleges;

besluit

1. Vast te stellen de Nota Reserves en voorzieningen Altena 2019.

1. Inleiding

Artikel 10 van de Financiële verordening Altena 2019 regelt dat de raad de nota Reserves en voorzieningen vaststelt. In de nota Reserves en voorzieningen worden in ieder geval spelregels opgenomen inzake (a) de vorming en besteding van reserves en (b) de vorming en besteding voor voorzieningen. Deze nota geeft invulling aan dit artikel.

2. Wettelijk kader

De basis voor het reserve- en voorzieningenbeleid is gelegen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Binnen de kaders is het aan de raad om te bepalen hoe hij invulling wil geven aan het beleid.

2.1 Reserves

Reserves behoren tot het eigen vermogen van een gemeente. In artikel 43, lid 1 van het BBV wordt onderscheid gemaakt tussen twee typen reserves:

1. *De algemene reserve.* De algemene reserve vormt het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. De algemene reserve kan ingezet worden als buffer voor financiële tegenvallers en onvoorziene risico's, en is dan ook een belangrijk onderdeel van het weerstandsvermogen;
2. *De bestemmingsreserves.* Een bestemmingsreserve is een reserve, waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven. Een bestemmingsreserve moet besteed worden aan het doel waarvoor deze door de raad is ingesteld. De raad kan de bestemming wijzigen.

Reserves kunnen de volgende functies vervullen:

- a. Bufferfunctie
- b. Inkomensfunctie
- c. Bestedingsfunctie
- d. Egalisatiefunctie

Ad a. De bufferfunctie van reserves

Van deze functie is sprake wanneer een reserve is gevormd voor het opvangen van onvoorziene zaken. Als de onvoorziene zaak zich voordoet hoeft voor het bedrag dat wordt onttrokken aan de reserve geen beslag gelegd te worden op de exploitatie.

Ad b. De inkomensfunctie van reserves

De bespaarde rente kan als resultaatbestemming aan het vermogen worden toegevoegd of (deels) als structureel dekkingmiddel worden ingezet. Als bespaarde rente wordt ingezet als structureel dekkingmiddel ontstaat bij het aanwenden van de reserves een dekkingstekort ter grootte van de vervallenrentebaten. De gemeente Altena houdt rekening met bespaarde rente.

Ad c. De bestedingsfunctie van reserves

Bestemmingsreserves worden gevormd voor door de raad bepaalde specifieke bestemmingen en worden gevoed vanuit de exploitatie of vanuit de algemene reserve. Die reserves hebben een bestedingsfunctie.

Ad d. De egalisatiefunctie van reserves

Reserves kunnen worden gevormd om tarieven of baten en lasten over de jaren heen gelijkmatig te verdelen. Pieken en dalen in de exploitatie kunnen zodoende worden vermeden.

Regels voor (bestemmings)reserves

De belangrijkste spelregels voor het omgaan met (bestemmings)reserves zijn als volgt:

- Reserves mogen geen negatief saldo hebben.
- Voor geraamde stortingen en onttrekkingen is een voor 31 december van het verslagjaar genomen raadsbesluit nodig.
- De gemeenteraad kan te allen tijde het doel of de bestemming wijzigen. Voor een dergelijke wijziging is dus altijd een raadsbesluit nodig.
- Instellen/ opheffen van een bestemmingsreserve is een raadsbevoegdheid.
- Bij het instellen van een reserve wordt minimaal het volgende bepaald: doel – voeding – maximale en minimale omvang – beschikkingsbevoegdheid – eventuele bijzonderheden.
- Wanneer het doel op basis waarvan een bestemmingsreserve is gevormd op enig moment vervalt, dan dient de reserve door middel van een raadsbesluit te worden opgeheven;
- Er wordt bespaarde rente toegerekend.
- Er wordt geen rente toegevoegd aan reserves;
- De minimale omvang van een reserve is € 100.000, uitgezonderd dekkingsreserves en specifieke raadsbesluiten.

2.2 Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (artikel 44 BBV). Voorzieningen worden gevormd voor:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b (BBV).

Ad a en b. Voor de onderwerpen benoemd bij lid a en b is het vormen van een voorziening verplicht. Hierbij gaat het bijvoorbeeld juridische claims in afwachting van een uitspraak van de rechter of om voorzieningen die een (beste) schatting betreffen van de lasten voortvloeiend uit risico's die samenhangen met de bedrijfsvoering, zoals rechtsgedingen of reorganisaties.

Ad c. Bij lid c gaat het om kostenegalitatie. Aan het vormen van deze voorziening zijn twee eisen gesteld, te weten:

- er moet sprake zijn van kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, maar waarvan de oorsprong wel (mede) ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar;
- de voorziening moet strekken tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren. Hierbij het vooral om het onderhoud van kapitaalgoederen zoals wegen, waterwegen, riolering en gebouwen.

Het vormen van een voorziening is in dit geval niet verplicht; er kan ook voor gekozen worden de ongelijkmatig gespreide lasten in de komende begrotingsjaren voor de te verwachten bedragen in de meerjarenraming op te nemen of hiervoor een reserve te hanteren.

Voorzieningen die worden gevormd om de lasten van (groot) onderhoud van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren kunnen alleen worden ingesteld en gevoed op basis van een beheerplan

van het desbetreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan dient periodiek¹ te worden geactualiseerd en financieel te zijn getoetst.

Ad d. Bij lid d gaat het onder andere om investeringen in riolering.

Het is niet toegestaan om voorzieningen te vormen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume (bijvoorbeeld vakantiegeld van de medewerkers).

Regels voor voorzieningen

De belangrijkste spelregels voor het omgaan met voorzieningen zijn als volgt:

- De hoogte van de voorziening heeft een directe relatie met het risico en/of met de toekomstige verplichting.
- De best mogelijke schatting wordt gebruikt bij het vormen van de voorziening. Als geen meest waarschijnlijke variant kan worden aangegeven, maar slechts een reeks van mogelijke uitkomsten dan wordt de voorziening gesteld op het gemiddelde van de reeks van mogelijke uitkomsten.
- Toevoegingen (stortingen) aan voorzieningen of het vormen van een nieuwe voorziening worden conform de vastgestelde (meerjaren)begroting als last bij de taakvelden c.q. programma's opgenomen en door vaststelling van de programma's geautoriseerd.
- Een voorziening wordt opgeheven als een verplichting of een risico waarvoor een voorziening is ingesteld, is weggevallen. Voor het opheffen van de voorziening geen raadsbesluit nodig. Voor voorzieningen ter egalisatie van kosten geldt dat deze na besluitvorming door de gemeenteraad worden opgeheven. Het saldo van een op te heffen voorziening komt ten gunste van de exploitatie (algemene middelen).

3. Relatie met weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is bedoeld om financiële tegenvallers op te vangen zodra risico's werkelijkheid worden. Het weerstandsvermogen is in artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) als volgt gedefinieerd:

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- a. *de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de provincie onderscheidenlijk gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;*
- b. *alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.*

Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit wordt als volgt berekend:

	Begroting / Rekening	
	Incidenteel	Structureel
Vrij aanwendbaar deel algemene reserve	X	
Stille reserves	X	
Onbenutte belastingcapaciteit		X
Onvoorzien		X
Structurele begrotingsruimte		X
Totaal weerstandscapaciteit	0	0

Om de weerstandscapaciteit te beoordelen wordt gebruik gemaakt van de door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement opgestelde tabel inzake waardering van risico's.

Deze is als volgt:

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
-------------------	-------	-----------

1) Onder een recent beheerplan wordt een beheerplan verstaan van maximaal vijf jaar oud ten opzichte van het verslagleggingsjaar. Deze vijf jaar dient te worden gehanteerd als richttermijn waar gemotiveerd van kan worden afgeweken. Een gemotiveerde afwijking houdt in dat deze motivatie is geautoriseerd door de raad en verantwoord is in de paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' van de begroting en de jaarstukken. Tussentijdse bijstelling van het beheerplan binnen de vijf jaar is verplicht, indien een belangrijke afwijking is opgetreden in de staat van het onderhoud (Notitie Materiële vaste activa - Commissie BBV).

A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4-2,0	ruim voldoende
C	1,0-1,4	Voldoende
D	0,8-1,0	Matig
E	0,6-0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

De weerstandsratio wordt als volgt bepaald: ·

Weerstandscapaciteit

_____ = Weerstandratio

Risicowaarde

Door de gemeente Altena wordt een ratio van minimaal 1,0 (waarderingcijfer C of hoger) gehanteerd. Nadere informatie is opgenomen in de Nota Risicomanagement Altena 2019.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Altena van 8 januari 2019

*De voorzitter,
M.A. Fränzel MSc*

*de raadsgriffier,
Drs. S.J. Peet*

Bijlage A. Overzicht reserves

Hieronder worden de reserves van de drie gemeenten weergegeven. In de cijferoverzichten is uitgegaan van de bestaande reserves en voorzieningen bij de drie voormalige gemeenten ultimo 2017 (stand Jaarrekening 2017).

In 2019 zal na de opstelling van de Jaarrekening 2018 op basis van de cijfers ultimo 2018 nader bekeken worden welke reserves en voorzieningen de gemeente Altena zou moeten hebben en wat de wenselijke omvang daarvan is.

Altena	Stand 31-12-2017	
Algemene reserve	10.678.680	
Algemene reserve bufferfunctie	PM	
Reserve grondexploitatie	3.514.042	
Totaal algemene reserves		14.192.722
Landschapsfonds	504.226	
Dekkingsreserve kapitaallasten	13.950.357	
Sociaal Domein	5.014.058	
Duurzaamheid	389.680	
Reserve onderhoud graven	1.732.407	
Reserve ROB	291.025	
Reserve automatisering	910.665	
Verkeersveiligheid	600.000	
Reserve conventionele explosieven	150.000	
Reserve onderliggend wegennet A27	1.209.519	
Reserve huisvesting M.F.A.'s (v.h. huisv. ond.)	10.750.881	
Reserve renov. / verv. Kleedlok. Sportaccomm.	496.037	
Reserve Monumentenfonds	172.372	
Reserve openbare verlichting	119.246	
Reserve verplichtingen Zuidrand Eethen	197.635	
Onderhoud gebouwen	1.517.414	
Onderhoud wegen	264.944	
Naar algemene reserve?	1.742.680	
Reserves < 100 k	451.405	
Loopt af in 2018	602.864	
Totaal bestemmingsreserves		41.067.415
TOTAAL RESERVES		55.260.137

De beschikkingsbevoegdheid van onderstaande reserves ligt in beginsel bij de gemeenteraad. Bij een herijkingmoment of bij het aanvragen van een nieuwe reserve kan hier een uitzondering op voorgesteld worden.

In de navolgende tabellen wordt de onderbouwing per reserve weergegeven.

Algemene reserve	
Doel van de reserve	het sluitend maken van de begroting, voor zover er op basis van de meerjarenbegroting sprake is van niet structurele tekorten; afwikkelen van rekeningresultaten.
Voeding	Jaarrekening / Begroting
Min / max omvang	n.v.t.

Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Algemene reserve bufferfunctie	
Doel van de reserve	Vormen van weerstandsvermogen
Voeding	Jaarrekening / Begroting
Min / max omvang	n.v.t.
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Reserve grondexploitatie	
Doel van de reserve	Bufferfunctie in het kader van de grondexploitatie.
Voeding	Saldo grondexploitaties(verlies en winst)
Min / max omvang	Het benodigde weerstandsvermogen van de gemeente Altena wordt bepaald aan de hand van de berekening van de risico's. Er is een ondergrens ingesteld, die wordt berekend aan de hand van de norm van de Inspectie Financiën Lagere Overheden methode (hierna: IFLO methode). De reserve grondbedrijf moet gelijk zijn aan het laagste van de twee bedragen van of de IFLO norm of de risicoberekening op basis van Monte Carlo, zodat financiële tegenvallers zoveel mogelijk binnen het grondbedrijf zelf kunnen worden opgevangen.
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	Bij het MPG, de paragraaf grondbeleid in de begroting en het jaarverslag wordt u jaarlijks geïnformeerd over de ontwikkelingen in de grondexploitaties, tevens worden bij het MPG de calculaties geactualiseerd.

Landschapfonds	
Doel van de reserve	Met bijdragen vanuit ontwikkelgebieden groen compenseren binnen de gemeente
Voeding	Bijdragen van exploitatiegebieden
Min / max omvang	n.v.t.
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Dekkingsreserve kapitaalslasten	
Doel van de reserve	Deze reserve dient ter jaarlijkse dekking van de kapitaalslasten van enkele activa op de gemeentelijke balans.
Voeding	Begroting / algemene reserve
Min / max omvang	Minimaal omvang is gelijk aan de nog te realiseren kapitaalslasten
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Sociaal domein	
Doel van de reserve	Beschikbaar houden van gelden voor risico's decentralisaties sociaal domein.
Voeding	Resultaten binnen het sociaal domein
Min / max omvang	€ 5.042.546
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Duurzaamheid	
Doel van de reserve	Beschikbaar houden van gelden voor investeringen in duurzaamheid.
Voeding	
Min / max omvang	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Reserve onderhoud graven	
Doel van de reserve	Gelden beschikbaar houden voor ontwikkeling regionaal bedrijventerrein
Voeding	Grafrechten
Min / max omvang	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

ROB (Regionaal Ontwikkel Bedrijf)	
Doel van de reserve	De jaarlijks verkregen onderhoudsrechten worden in deze reserve gestort; vrijval geschiedt overeenkomstig de periode waar de stortingen betrekking op hebben.
Voeding	Grafrechten
Min / max omvang	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Automatisering	
Doel van de reserve	Deze reserve dient als dekking voor de uitvoering van het ICT-beleidsplan.
Voeding	
Min / max omvang	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	
Verkeersveiligheid	
Doel van de reserve	Investeringen in het kader van verkeersveiligheid
Voeding	Begroting / algemene reserve
Min / max omvang	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Reserve conventionele explosieven	
Doel van de reserve	Uit deze reserve kunnen dan uitgaven voor werkzaamheden worden gedekt die betrekking hebben op conventionele explosieven.
Voeding	
Min / max omvang	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Reserve onderliggend wegennet A27	
Doel van de reserve	Vanwege de toekomstige capaciteitsuitbreiding van de A27 zullen in de periode tussen 2021 en 2028 maatregelen getroffen worden op het onderliggend wegennet. Door de aantrekkende werking van de verbrede

	snelweg en te verplaatsen afritten zal de verkeerscirculatie veranderen. Met maatregelen als fietspaden zal de verslechtering van de verkeersveiligheid gecompenseerd worden. Ook zullen bestaande problemen op het onderliggende wegennet met dat werk opgelost worden.
Voeding	Algemene reserve
Min / max omvang	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Reserve huisvesting M.F.A.'s (v.h. huisv. ond.)	
Doel van de reserve	De reserve is ingesteld voor het mogelijk maken van investeringen in de toekomst op het gebied van onderwijs en Multi Functionele Accommodaties door het "sparen van financiële middelen" en de jaarlijkse lasten hieruit te dekken.
Voeding	Begroting
Min / max omvang	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Reserve renov. / verv. Kleedlok. Sportaccomm.	
Doel van de reserve	De reserve dient voor de instandhouding van de kleedlokalen van de veldsportverenigingen op de sportcomplexen Zuideveld te Dussen, de Schiethoek te Hank, de Zwaaijer te Werkendam, de Roef te Sleeuwijk en Altena te Nieuwendijk.
Voeding	
Min / max omvang	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Reserve Monumentenfonds	
Doel van de reserve	De reserve dient te ondersteuning van het gemeentelijk monumentenbeleid en richt zich met name op een drietal punten: verhinderen/ontmoedigen dat waardevolle panden verloren gaan of verstoord worden; creëren van draagvlak voor monumentenzorg en cultuurhistorie bij (potentiële) eigenaren en inwoners stimuleren dat de eigenaren van waardevolle panden hun bezit goed onderhouden.
Voeding	
Min / max omvang	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Reserve openbare verlichting	
Doel van de reserve	Egalisatie kosten van openbare verlichting in relatie tot de jaarlijkse raming voor openbare verlichting
Voeding	Exploitatie resultaten
Min / max omvang	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Reserve verplichtingen Zuidrand Eethen	
Doel van de reserve	Verplichting af te ronden in het kader van het project Zuidrand Eethen

Voeding	Algemene reserve
Min / max omvang	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Reserve onderhoud gebouwen	
Doel van de reserve	Buffer en egalisatie kosten wegen in relatie tot de jaarlijkse raming voor onderhoud gemeentelijke accommodaties
Voeding	Exploitatie resultaten
Min / max omvang	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Reserve onderhoud wegen	
Doel van de reserve	Buffer en egalisatie kosten wegen in relatie tot de jaarlijkse raming voor (klein) onderhoud wegen.
Voeding	Exploitatie resultaten
Min / max omvang	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

De volgende reserves kunnen naar verwachting in 2019 vrijvallen ten gunste van de algemene reserve:

Reserve	Stand 31-12-2017
Kunst- en cultuurfonds	10.550
Reserve aandelen N.V. Waterleidingmij NWB (6%)	52.185
Reserve gymnastiekmaterialen	12.874
Reserve Lokaal personeelsbeleid	43.138
Reserve opleidingen rampenbestrijding	33.553
Reserve organisatie ontwikkeling	67.211
Reserve studiekosten	97.233
Reserve verhoogde asielinstroom	77.100
Starterslening	7.741
Reserve Seniorenbeleid	112.004
Reserve Woonomgeving	1.027.930
Reserve recreatieve voorzieningen	75.467
Reserve planschade	89.976
Reserve organisatiekosten	35.719
Totaal	1.742.680

De volgende reserves kunnen naar verwachting in 2019, gezien de omvang, vrijvallen ten gunste van de algemene reserve:

Reserve	Stand 31-12-2017
Handhaving Veense Put	95.000
Lokaal onderwijsbeleid/VVE	35.229
Reserve baggeren	50.722
Reserve expl.tractie etc.OW (excl.gladheidsbestr.)	89.149
Reserve koopsom MFC (5%)	85.806
Reserve speeltuinen/ -plaatsen	95.499

Totaal	451.405

De volgende reserves worden naar verwachting volledig benut in 2018:

Reserve	Stand 31-12-2017
Reserve BTW- compensatiefonds	35.000
Reserve Samen Doen	61.812
EBR: technisch oh onderwijs	162.336
DBR: Groen voor Rood	6.060
DBR: Nieuwe initiatieven	33.065
DBR: Risico's zwembad	94.000
DBR: Innovaties Sociaal Domein	210.591
Totaal	602.864

Bijlage B. Overzicht voorzieningen

Voor onderstaand overzicht zijn de bestaande voorzieningen van de drie gemeenten geïnventariseerd. Ultimo 2017 (stand Jaarrekening 2017) is sprake van de volgende voorzieningen in de gemeente Altena.

Altena	Stand 31-12-2017
Pensioen wethouders	5.408.654
ROB	4.557.380
Grex	4.919.374
Riolering	5.867.767
Afval	1.525.018
Begraven	220.169
Voorziening onderhoud havens	1.347.314
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.405.770
Onderhoud Wegen	3.996.845
Debiteuren	336.369
Friciekosten Bibliotheek	39.500
Voorz. onderh. Zwembaden	817.221
Voorziening nazorg stortplaatsen	118.000
Voorziening onderhoud infrastructuur Noordwaard	5.601.887
Voorz. niet voorziene organisatorische ontwikkelingen	240.374
VZ: Afrondende kosten afgesloten grexen	190.271
Onderhoud civiele kunstwerken	193.914
Naar algemene reserve? / overig	1.118
Totaal voorzieningen	36.786.946

Toelichting per voorziening is als volgt:

Pensioen wethouders	
Doel	Dekking toekomstige pensioenverplichtingen (gewezen) wethouders
Motivatie	Bepaald op basis van jaarlijkse actuariële berekening (bij jaarrekening)
Storting	Exploitatie
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

ROB (Regionaal Ontwikkel Bedrijf)	
Doel	Opvangen gecalculeerde verliezen het regionaal bedrijventerrein
Motivatie	Verwacht exploitatieverlies
Storting	Exploitatie bij de jaarrekening
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	
Grex	
Doel	Opvangen gecalculeerde verliezen binnen de grondexploitaties
Motivatie	Verliesgevende exploitaties
Storting	Exploitatie bij de jaarrekening
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Riolering	
Doel	Opvang van schommelingen in lasten voor de toekomstige vervangingsinvesteringen riolering door egalisatie van kosten

Motivatie	
Storting	Exploitatieresultaten
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Afval	
Doel	Opvang van schommelingen in de lasten voor de toekomstige vervangingsinvesteringen afval door egalisatie van kosten
Motivatie	
Storting	Exploitatieresultaten
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Begraven	
Doel	Egalisatie kosten en opbrengsten begravingen en begraafplaatsen
Motivatie	
Storting	Exploitatieresultaten
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Voorziening onderhoud havens	
Doel	Het doel van deze voorziening is het uitvoeren van grote onderhoudswerkzaamheden in de havens. Hierbij valt te denken aan in- en uitpeilen van de waterbodem, baggeren en aanbrengen van stortsteen.
Motivatie	
Storting	Exploitatie
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Onderhoud gemeentelijke gebouwen	
Doel	Onderhoud gemeentelijke accommodaties
Motivatie	Meerjaren onderhoudsplan
Storting	Exploitatie
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Onderhoud Wegen	
Doel	Deze voorziening dient ter dekking van het planmatig onderhoud van de gemeentelijke wegen.
Motivatie	Meerjaren onderhoudsplan
Storting	Exploitatie
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Debiteuren	
Doel	Dubieuze debiteuren
Motivatie	kredietwaardigheid debiteuren
Storting	Exploitatie
Omvang per 1-1-2019	

Bijzonderheden	
----------------	--

Frictiekosten Bibliotheek	
Doel	Dekking verwachte frictiekosten bibliotheek.
Motivatie	
Storting	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	Wordt naar verwachting afgerond in 2018

Onderhoud zwembaden	
Doel	Deze voorziening dient ter dekking van het planmatig onderhoud van de gemeentelijke zwembaden.
Motivatie	
Storting	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Voorziening nazorg stortplaatsen	
Doel	In verband met de (eeuwigdurende) nazorg van afgesloten stortplaatsen is deze voorziening gevormd.
Motivatie	
Storting	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Voorziening onderhoud infrastructuur Noordwaard	
Doel	Ten laste van deze voorziening worden bedragen gebracht in het kader van klein en groot onderhoud m.b.t. de nieuwe infrastructuur in de Noordwaard.
Motivatie	
Storting	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Voorz. niet voorziene organisatorische ontwikkelingen	
Doel	Reorganisatie voorziening
Motivatie	
Storting	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Afrondende kosten afgesloten grexten	
Doel	
Motivatie	
Storting	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	

Onderhoud civiele kunstwerken	
--------------------------------------	--

Doel	Deze voorziening dient ter dekking van het planmatig onderhoud van de civiele kunstwerken.
Motivatie	
Storting	
Omvang per 1-1-2019	
Bijzonderheden	